

Προς
Δρ Κυπριανό Δ. Λούη
Διευθυντή Μέσης Εκπαίδευσης

20 Νοεμβρίου 2016

ΘΕΜΑ: Προβλήματα που αντιμετωπίζει η Φυσική Αγωγή και χρήζουν άμεσης διαχείρισης

Αγαπητέ κύριε Λούη,

Σε συνέχεια προηγούμενων επιστολών μας, στις οποίες σας επισημαίναμε τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζει η Φυσική Αγωγή (ΦΑ), σας παραθέτουμε για ακόμη μία φορά παράγοντες οι οποίοι καθιστούν προβληματική και αναποτελεσματική τη διδασκαλία της Φυσικής Αγωγής. Οι παράγοντες αυτοί δεν είναι απόρροια πολιτικών αποφάσεων, όπως μας διαβεβαιώνει επισήμως το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, αλλά πιθανώς λανθασμένων χειρισμών λειτουργιών τους οποίους, χειρισμούς, εσείς έχετε τη διακριτική ευχέρεια και την εξουσία να διαχειριστείτε.

Αναλυτικά:

1. ΜΙΚΤΗ ΓΥΜΝΑΣΗ

Δυστυχώς, κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά και κατά παράβαση της σχετικής Υπουργικής απόφασης καθώς και της συμφωνίας μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και Συνδέσμου Γυμναστών, αυθαίρετα και σε αρκετές περιπτώσεις χωρίς επαρκείς δικαιολογίες, εφαρμόζεται η μικτή γύμναση σε αρκετές σχολικές μονάδες τόσο σε Γυμνάσια όσο και σε Λύκεια. Κατάλογος σχολείων που κατά παράβαση των συμφωνιών εφαρμόζουν τη μικτή γύμναση έχει κοινοποιηθεί στο Γραφείο Φυσικής Αγωγής.

Το αναλυτικό πρόγραμμα της ΦΑ στην Κύπρο εξασφαλίζει την ισότητα και τις ίσες ευκαιρίες για όλους τους μαθητές μας με στόχο οι μαθητές και οι μαθήτριες να αποκτήσουν εκείνες τις κινητικές δεξιότητες, να αναπτύξουν εκείνες τις στάσεις, να υιοθετήσουν εκείνες τις συμπεριφορές αλλά και να αποκομίσουν ευχάριστες εμπειρίες οι οποίες θα τους βοηθήσουν να εφαρμόσουν τη δια βίου άσκηση.

Η χρήση σύγχρονων μεθόδων διδασκαλίας και η διαφοροποίηση διδασκαλίας αναλόγως με το επίπεδο και τις ανάγκες του κάθε μαθητή, οδηγούν τα παιδιά και τους εφήβους στο να αγαπήσουν το μάθημα και κατά συνέπεια τη φυσική δραστηριότητα, για όλη τους τη ζωή. Το διαφορετικό επίπεδο κινητικών ικανοτήτων, σωματικών χαρακτηριστικών και η ανομοιογένεια ενδιαφερόντων είναι και οι κύριοι λόγοι που καθιστούν ανάγκη την ξεχωριστή κατά φύλο γύμναση στη ΦΑ κάτι που εντοπίστηκε εδώ και πολλά χρόνια στην κυπριακή εκπαίδευση.

Αυτό που πρέπει να τονίσουμε είναι ότι σε καμία μα καμία περίπτωση μπορεί να θεωρηθεί ότι η ξεχωριστή κατά φύλο γύμναση αποτελεί φυλετική διάκριση, όπως κάποιοι, άσχετοι με την επιστήμη της ΦΑ, επιμένουν να ισχυρίζονται. Το αντίθετο μάλιστα, απαιτούμε την

ξεχωριστή κατά φύλο Φυσική Αγωγή για να μην αδικούνται τα κορίτσια κατά την εκπαιδευτική διαδικασία. Είναι διαφορετικό να παίζουν αγόρια και κορίτσια μαζί για ψυχαγωγία και διαφορετικό όταν πρέπει να μάθουν, να ανακαλύψουν, να αποκτήσουν γνώσεις. Αυτό που διασφαλίζει η ξεχωριστή κατά φύλο γύμναση είναι οι ίσες ευκαιρίες στη διαδικασία της άθλησης τόσο στα κορίτσια, όσο και στα αγόρια όσο και αν αυτό και ακούγεται παράξενο για μερικούς.

Με βάση ερευνητικά δεδομένα, σύντομη αναφορά σας παραθέτουμε πιο κάτω στο Παράρτημα 1, πιστεύουμε ότι η ξεχωριστή κατά φύλο Φυσική Αγωγή αποβαίνει πιο αποτελεσματική ως προς την επίτευξη των στόχων της παιδείας. Οι στόχοι του αναλυτικού προγράμματος Φυσικής Αγωγής της Κύπρου επιτυγχάνονται και εξυπηρετούνται καλύτερα με την ξεχωριστή κατά φύλο Φ.Α. Σε όλα τα υπόλοιπα μαθήματα τα αγόρια αλληλεπιδρούν με τα κορίτσια και μπορούν να κοινωνικοποιηθούν.

Επίσης πρέπει να επισημανθεί και το γεγονός ότι σήμερα, με την πολυ-πολιτισμικότητα που υπάρχει στην Κύπρο, τα κορίτσια που προέρχονται από μουσουλμανικές χώρες περιθωριοποιούνται στο μάθημά μας γιατί δεν αποδέχονται να ασκηθούν στην παρουσία αγοριών (υπαρκτό πρόβλημα, όχι βεβαίως σε μεγάλη έκταση).

Εν κατακλείδι, ο **Σύνδεσμος Γυμναστών Κύπρου υποστηρίζει ξεχωριστή κατά φύλο Φυσική Αγωγή γιατί κατά την εφηβική ηλικία παρατηρούνται:**

- 1. διαφορές κινητικών ικανοτήτων και σωματικών χαρακτηριστικών αγοριών-κοριτσιών**
- 2. διαφορετικά ενδιαφέροντα ανάμεσα σε μαθητές και μαθήτριες**
- 3. έντονο αίσθημα ντροπής και κόμπλεξ από πλευράς κοριτσιών**
- 4. διαφορετικό επίπεδο ωριμότητας**

Και μια τελευταία επισήμανση επί του θέματος: είναι τυχαίο το ότι και στον αθλητισμό υπάρχουν ξεχωριστές κατηγορίες ανδρών-γυναικών σχεδόν σε όλα τα αθλήματα-αγωνίσματα;

2. ΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΝΑΓΚΩΝ ΩΡΩΝ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Έχει διαπιστωθεί επανειλημμένα ότι οι ανάγκες που αποστέλλονται από τα σχολεία προς το αρμόδιο γραφείο του Υπουργείου Παιδείας για το μάθημα της Φυσικής Αγωγής δεν είναι οι πραγματικές με αποτέλεσμα κάθε Σεπτέμβριο στα σχολεία να υπάρχει έλλειψη ωρών τόσο για τα Αθλητικά Απογεύματα αλλά και για άλλα προγράμματα που μπορούν να λαμβάνουν μειώσεις οι συνάδελφοι καθηγητές Φυσικής Αγωγής που συμμετέχουν. Ζητούμε καλύτερο προγραμματισμό από τα σχολεία αλλά και από το αρμόδιο Γραφείο έτσι ώστε να μην δημιουργείται πρόβλημα με τις μετακινήσεις των συναδέλφων.

3. ΑΝΤΟΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΤΩΝ ΕΙΣ ΒΑΡΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Πρέπει να τονιστεί προς τους προγραμματιστές ότι πρέπει να ακολουθούν τις οδηγίες του Υπουργείου για ίση αντιμετώπιση όλων των μαθημάτων ως προς το πρόγραμμα του σχολείου. Παρατηρήθηκε ότι κάποιοι προγραμματιστές ενεργούν αυθαίρετα και εις βάρος του μαθήματός μας με αποτέλεσμα τόσο σε Γυμνάσια αλλά και σε Λύκεια το μάθημα να γίνεται χωρίς να εξυπηρετούνται οι στόχοι και οι σκοποί του μαθήματος (πολλά τμήματα ταυτόχρονα, μεικτά τμήματα, λιγότερες περιόδους από τις προβλεπόμενες)

4. ΑΡΝΗΣΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΡΧΙΑΚΩΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ ΝΑ ΠΡΟΒΟΥΝ ΣΕ ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΣΕΙΣ

Μετά λύπης μας διαπιστώσαμε ότι ορισμένοι Διευθυντές καθώς και κάποια Επαρχιακά Γραφεία δεν προέβησαν σε διορθωτικές κινήσεις παρά τις επισημάνσεις από τις ΕΜΕ Φυσικής Αγωγής αλλά και από το Σύνδεσμο Γυμναστών. Ζητούμε τη δική σας συμβολή και παρέμβαση έτσι ώστε διορθωτικές κινήσεις που μπορούν να γίνουν να μην χρειάζεται να γίνουν κατόπιν πολλών και άσκοπων συζητήσεων.

Η δική μας παρέμβαση και η δική σας καλή θέληση για επίλυση όχι μόνο αυτών των προβλημάτων που αναφέρουμε αλλά και όσων άλλων αναφέρονται καθημερινά, πιστεύουμε ότι εξυπηρετεί τα καλύτερα νοούμενα συμφέροντα της παιδείας και της κοινωνίας.

Με εκτίμηση

Σπύρος Σπύρου

Πρόεδρος Συνδέσμου Γυμναστών Κύπρου
Εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

ΟΕΛΜΕΚ

ΕΜΕ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΣΥΠΕΦΑΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΜΙΚΤΗ ΚΑΙ ΤΗ ΞΕΧΩΡΙΣΗ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΓΥΜΝΑΣΗ

(Χρόνη & Χατζηγεωργιάδης, 2007)

Στην τελευταία σχετική έρευνα στην Ελλάδα στην οποία συμμετείχαν καθηγητές-τριες Φυσικής Αγωγής εκφράζοντας τις απόψεις τους, οι συμμετέχοντες εκτιμούν ότι η διδασκαλία του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής είναι αποτελεσματικότερη στις μικρές τάξεις του δημοτικού όταν γίνεται σε μικτές ομάδες, ενώ σε παιδιά της Ε' και Στ' δημοτικού, του γυμνασίου και του λυκείου όταν γίνεται σε ξεχωριστές ομάδες φύλου.

Τα κορίτσια στα μικτά τμήματα φυσικής αγωγής, συχνά είναι παθητικοί παρατηρητές των κινητικών δραστηριοτήτων των αγοριών. Τα τελευταία, δέχονται να ασκούνται μόνο μέσα σε ομάδες του ίδιου φύλου και αγνοούν τα κορίτσια, με εξαίρεση μόνο για τα κορίτσια που είναι ταλαντούχες σε αθλήματα (δηλ., καλές αθλήτριες), ενώ τα κορίτσια είναι διατεθειμένα να ασκηθούν σε μικτές ομάδες. Τέλος, τα αγόρια χρησιμοποιούν συχνά σεξιστικά σχόλια για τα σώματα των κοριτσιών στο μάθημα της φυσικής αγωγής με συνέπεια τα κορίτσια να διστάζουν ακόμη και να ντρέπονται να συμμετάσχουν σε αθλητικές δραστηριότητες για καθαρά κατασκευασμένους, εν τέλει, λόγους. Βέβαια, αυτό έχει ως έμμεση συνέπεια και τη χαμηλή αυτοπεποίθηση πολλών κοριτσιών κύρια σε σχέση με την εικόνα που αναπτύσσουν για το σώμα του

(Παπαϊωάννου, 2002)

Στη Φυσική Αγωγή η πρωτοκαθεδρία των ομαδικών ανταγωνιστικών αθλημάτων θέτει την πλειοψηφία των κοριτσιών σε δυσμενή θέση, αφού μειονεκτούν σε δύναμη και ταχύτητα σε σχέση με τα αγόρια. Στην Ελλάδα έχει επιβεβαιωθεί στα κορίτσια η χαμηλότερη αντιλαμβανόμενη ικανότητα στο μάθημα της Φ.Α. σε σχέση με τα αγόρια. Είναι δεδομένο ότι στα κορίτσια πρέπει να δίνονται πολύ περισσότερες επιλογές κινητικών δραστηριοτήτων απ' αυτές που τους προσφέρονται.

Τόσο τα αγόρια όσο και τα κορίτσια θεωρούν ότι τα αγόρια έχουν περισσότερες δεξιότητες, ακόμα κι' όταν κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει

(Macdonald, 1989)

Έρευνα σε 500 μαθητές εφηβικής ηλικίας 5 σχολείων του Queensland ανέδειξε τα εξής αποτελέσματα:

- Οι μαθητές/τριες θεωρούν ότι το κλίμα στις μικτές τάξεις είναι πιο ευχάριστο
 - Και τα δυο φύλα ωστόσο προτιμούν το διαχωρισμό των τμημάτων, σε τμήματα αγοριών ή κοριτσιών γιατί τα θεωρούν πιο κατάλληλα για τη διδασκαλία του μαθήματος
 - Όσον αφορά στην αποτελεσματικότητα του μαθήματος Φ.Α., τόσο τα μεικτά όσο και τα αμιγή τμήματα έχουν τις θετικές τους πλευρές.
-

(Ennis, 1999)

Πως βιώνουν τα κορίτσια ένα μάθημα Φ.Α. που δίνει έμφαση σε ομαδικά παιχνίδια:

Οι εμπειρίες τους είναι λιγότερο από ικανοποιητικές γιατί διαπιστώθηκε ότι:

- Τέτοιου είδους προγράμματα επιτρέπουν την κυριαρχία και την εκδήλωση επιθετικότητας των αγοριών για να ελέγξουν το παιχνίδι.
 - Περιθωριοποίηση τόσο των κοριτσιών όσο και των αγοριών με χαμηλό επίπεδο δεξιοτήτων
-

Griffin, διαβ. από Hellison & Templin, 1991

Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες με κριτήριο το φύλο κατά τη διάρκεια της φ.α.

- Οι μαθητές έχουν την τάση να συμμετέχουν πιο σοβαρά σε κινητικές δραστηριότητες που παραδοσιακά είναι κατάλληλες για το φύλο τους
 - Τα αγόρια περιορίζουν τις ευκαιρίες μάθησης των κοριτσιών με το να τα κοροϊδεύουν
 - Τα κορίτσια περιορίζουν τις δικές τους ευκαιρίες μάθησης επειδή παίρνουν στα σοβαρά τις κοροϊδίες των αγοριών
 - Τα αγόρια περιορίζουν τις δικές τους ευκαιρίες μάθησης όταν κοροϊδεύουν τα κορίτσια
-

Corbin (2002)

Στη Φυσική Αγωγή τα κορίτσια αποφεύγουν περισσότερο τα αθλήματα «επαφής» και προτιμούν περισσότερο ατομικές δραστηριότητες, και ειδικά αυτές που μεσολαβεί χώρος μεταξύ των αντιπάλων, ή που έχουν κάποιο στοιχείο αισθητικής.

Στη Λευκή Βίβλο για τον Αθλητισμό αναφέρεται σχετικά,

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει την ξεχωριστή κατά φύλο γύμναση στον αθλητισμό για να δίνονται ίσες ευκαιρίες σε όλα τα παιδιά ώστε να μπορούν να αναπτύξουν καλύτερα τις ικανότητες τους.(Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο-έγγραφο συνόδου 2007/2086(INI)) αρ.24 τονίζει τη σημασία της δυνατότητας

μικτών αθλητικών δραστηριοτήτων για παιδιά προσχολικής και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και τάξεων διδασκαλίας με ένα φύλο από τη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση και εφεξής προκειμένου να ενθαρρύνονται τα κορίτσια.

Το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης (Π.Ι)

Σε βιβλιογραφική ανασκόπηση για τη Μικτή και Αμιγή Γύμναση (κατά Φύλο) στο Μάθημα της Φυσικής Αγωγής, συμπερασματικά καταλήγει στο ότι η απόφαση του τρόπου διδασκαλίας πρέπει να βασίζεται στους στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος αλλά και της εκπαίδευσης γενικότερα. Δηλαδή, αν δίνεται πρωτεύουσα σημασία στην κοινωνικοποίηση των μαθητών, παρά στα επιτεύγματα της κάθε ομάδας κατά φύλο, θα ήταν καλύτερα να υιοθετηθεί το μοντέλο μικτής γύμνασης. Αντίθετα, αν δίνεται πρωτεύουσα σημασία στις ίσες ευκαιρίες σε σχέση με την επίτευξη επιτευγμάτων των μαθητών στα πλαίσια του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής τότε θα ήταν καλύτερα να υιοθετηθεί το μοντέλο της κατά φύλο γύμνασης. Επίσης επισημαίνεται ότι, οι μαθητές και οι μαθήτριες στην ενήλικη ζωή τους θα συνυπάρχουν και θα αλληλοεπιδρούν με το άλλο φύλο σε χώρους αθλητικούς και μη.